

*Πρόλογος στην έκδοση του storyboard του USSAK,
εκδόσεις ΜΙΑΗΤΟΣ 2017*

Μάρω Δούκα

Από τον Δρόμο προς τη Δύση στο Ussak

Ussak: Μικρασιατικός πανάρχαιος τόπος συνάντησης πολιτισμών.

Δρόμος μουσικής.

Η πύλη από το εδώ στο εκεί. Από τη δύση στην ανατολή, από το μπουζούκι στη βιόλα, και αντίστροφα. Και Ussak εδώ, τίτλος της τέταρτης ταινίας του Κυριάκου Κατζουράκη, θα μπορούσε να σημαίνει το πέρασμα από τη δυστοπική ζωή του σήμερα στην ευαγγελιζόμενη, ανά τους αιώνες, καλύτερη ζωή του αύριο.

Ussak η διεκδίκηση, ο υπαινιγμός, η αλληγορία, τα σύμβολα που ανακαλούνται, μεταξύ μνήμης και λήθης, οι αγωνίες και οι αγώνες που συμπλέκονται. Η εξαθλίωση και η ανύψωση, η παραίτηση αλλά και η αναζήτηση και η οδοιπορία στην απόλυτη αποτύπωσή τους.

Τα αφεντικά, οι μελανοχίτωνες, οι ξένοι επενδυτές, οι πάσης φύσεως υπηρέτες της εξουσίας από τη μια, οι άκληροι, οι ρημαγμένοι, οι αποσυνάγωγοι από την άλλη. Η γοητεία και η αθλιότητα του καπιταλισμού. Από το ένα άκρο στο άλλο. Εφόσον μόνο μέσα από την υπερβολή και την έκτακτη ανάγκη θα σκιαγραφηθεί το επείγον της επόμενης μέρας. Κοφτερές ιστορίες, μοναχικές διαδρομές στους ημιφωτισμένους δρόμους, στις αδιανόητες γειτονιές και τα παραπήγματα του μεταβιομηχανικού αστικού τοπίου στον εικοστό πρώτο αιώνα. Ήρωες καθημαγμένοι στις παρυφές του καλού και του κακού στην προσπάθειά τους για επιβίωση, αλλά και αποφασισμένοι αναζητητές του ανέφικτου, ανυποχώρητοι σκαπανείς της ουτοπίας. Χαρακτήρες αρχετυπικής ηθοποιητικής ανάλυσης, ο καθένας με την ταλαιπωρία, τα μυστικά, τη γλώσσα και το ήθος του, περφόρμερς, θα έλεγα, εκτελεστές, διασκεδαστές, δάσκαλοι, διεκδικητές, αναμορφωτές, ανάμεσα στην επιστημονική, πολύτροπη φαντασία και την πέρα από τον ρεαλισμό ποιητική προβολή στο μέλλον μιας άλλης κοινωνικής πραγματικότητας.

Ο κινηματογράφος του Κυριάκου Κατζουράκη στοχαστικός, ευλαβικά αφοσιωμένος στον λεηλατημένο άνθρωπο, αλλά και αιχμηρά, ανυποχώρητα πολιτικός, οξυδερκής, προσηλωμένος στο δικαίωμα, αλλά και στο ύψιστο χρέος, του ανθρώπου να αναζητά, να μάχεται, να επιμένει. Κι εδώ, οι πένητες και οι άστεγοι του Ussak, ενσωματώνοντας, ή και παρακάμπτοντας, με βιωματική τόλμη και αθωότητα διακοσίων περίπου χρόνων κοινωνικούς αγώνες και αλυσιδωτές διαψεύσεις, έχοντας κατακτήσει τη μεταξύ τους συνεννόηση και αλληλεγγύη μέσω της επίγνωσης ότι ενώ δεν έχουν τίποτα να χάσουν, έχουν την αξιοπρέπεια, τον αυτοσεβασμό, την ουσία και το νόημα της ύπαρξής τους να κερδίσουν, θα συγκλίνουν και θα συναντηθούν σε μια θριαμβική και πένθιμη ανάβαση προς το βουνό. Ανάβαση που ισοδυναμεί με την επιστροφή στη φύση, στις ρίζες, στην πηγή, στην απαρχή της ζωής και του πολιτισμού, στο αναφαίρετο δικαίωμα του ανθρώπου-καλλιεργητή στη γη του, στον σπόρο και τη διάσωσή του. Και σπόρος εδώ δεν είναι μόνο η αφετηρία της διατροφικής αλυσίδας, ο βασικός κρίκος της ανθρώπινης ανάπτυξης, είναι και το μήνυμα για αντίσταση, το έναυσμα για την ελπίδα, την αποκάλυψη και την αντιμετώπιση του εχθρού. Και εχθρός εδώ ορίζονται οι

πολυεθνικές, σαν τη Monsanto, που κυριαρχούν ως αποκλειστικοί δικαιούχοι του σπόρου (μεταλλαγμένου και μη) στον πλανήτη, επιβάλλοντας τους όρους τους.

Τελειώνω: Ο ζωγράφος, ο σκηνογράφος, ο σκηνοθέτης Κυριάκος Κατζουράκης, μαχόμενος πάντα, μέσα από την υψηλής εικαστικής αποτύπωσης σύνθεση και ανασύνθεση της εικόνας που τον κατοικεί, τον περιέχει και τον εμπνέει. Και η Κάτια Γέρου, η οδοιπόρος, η ανυποχώρητη, η ηθοποιός με την θαυμαστή υποκριτική και σωματική δεξιοτεχνία. Ικανοί να αποτυπώσουν τις σκέψεις τους, να διασταυρώσουν τις ματιές τους, να συντονίσουν τον βηματισμό τους. Να φανταστούν, να υποθέσουν, να εμβαθύνουν. Αξεχώριστοι. Στις επάλξεις και οι δυο, ως σεναριογράφοι της ταινίας, πιστοί στη γραμμή της μπρεχτικής επικής, πέρα από τον ρεαλισμό, παράδοσης που φιλοδοξεί να επιβάλει στον θεατή την κριτική ματιά απέναντι στο θέμα-θέαμα. Με τον ηθοποιό-υποκριτή εδώ να ερμηνεύει και να υποδύεται ταυτόχρονα τον ρόλο του, όχι μόνο εκθέτοντας τις βαθύτερες αιτίες της όποιας ανθρώπινης κατάστασης αλλά και προτείνοντας τη διαδρομή προς ένα μέλλον με τη δική μας πάντα συνδρομή.

Μάρω Δούκα
